



## Increasing Responsibility through Research Course and Students' Learning with a Different View of the Student's Role: Student Researcher

Ali Ehsan Ghiyasi <sup>1\*</sup>, Mohmmad Korkini <sup>2</sup>, Zeynab Allipour <sup>3</sup>, Atefe Sadat Hashemi <sup>4</sup>

1 Master of Educational Management, Training of Shahid Rajaei Secretary, Tehran

2 Master student of the curriculum of Allameh Tabatabai University of Tehran

2 Master of Curriculum Planning Allameh Tabatabai Tehran

2 Master of Curriculum Planning Allameh Tabatabai Tehran

\* **Corresponding author:** Master of Educational Management, Training of Shahid Rajaei Secretary, Tehran

**Received:** 2020-12-21

**Accepted:** 2020-12-29

### Abstract

The importance of research lies in the fact that the individual becomes problem-oriented, inquisitive and empowered. In many researches, positive effects on research course and research teachers have been studied and the successful findings have been obtained. In this research, with the help of successful teachers and related researches, we can expand the effect of curriculum teaching and research for the development of student research concept. Challenges of education and information explosion in the present age and some limitations such as the corona age is an opportunity that requires capable and thoughtful students and researchers in the lessons. The present research method was quasi-experimental with two groups of control and control. We used the science of the first lesson of the third grade and the beginning is in the formation of the concept of research key. In the findings showed the effects of educating the thoughtful student with the basic concepts of students' research showed a deeper look at the lesson and the control group. Applying the successful experiences of the research teacher to the students in the present age is an independent necessity and the student is perceptive, deep and constructive.

**Keywords:** Course study, Research teacher, Research student, Research



## افزایش مسؤلیت پذیری به کمک درس پژوهشی و یادگیری دانش آموزان با نگاهی متفاوت به نقش دانش آموز پژوهنده

علی احسان قیاسی<sup>۱\*</sup>، محمد کرکینی<sup>۲</sup>، زینب علی پور<sup>۳</sup>، عاطفه السادات هاشمی

<sup>۱</sup> کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، تربیت دبیر شهید رجایی تهران، مدیر آموزشگاه

<sup>۲</sup> کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، تربیت دبیر شهید رجایی تهران، آموزگار ابتدایی

<sup>۳</sup> دانشجوی ارشد برنامه ریزی درسی دانشگاه علامه تهران

<sup>۴</sup> دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی درسی علامه طباطبایی تهران

\* نویسنده مسئول: کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، تربیت دبیر شهید رجایی تهران، مدیر آموزشگاه، aliehsanghiyasi@yahoo.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۹/۱۰/۰۹

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۱۰/۰۱

### چکیده

اهمیت پژوهش از این روست که فرد نگاهی مساله محور و جستجو گر و توانمند می شود. در تحقیقات بسیار تاثیرات مثبتی در درس پژوهشی و معلمان پژوهنده بررسی شده و یافته های موفق حاصل آن بوده در این پژوهش با کمک معلمان موفق و تحقیقات مرتبط اثر آموزش درسی پژوهی و پژوهش برای بالندگی و رویکردی مفهوم دانش آموز پژوهنده را گسترش دهیم. چالش های آموزش و انفجار اطلاعات در عصر حاضر و بعضی محدودیت ها مانند عصر کرونا فرصتی است که نیازمند دانش آموزان توانا و فکور و پژوهنده در دروس میطلبید، روش پژوهش حاضر شبه آزمایشی با دو گروه گواه و کنترل به بررسی ارزیابی و آموزش پرداخته شد و قسمت درسی از علوم درس اول پایه سوم استفاده کردیم و شروعی در شکل گیری مفهوم کلید پژوهش نیز می باشد در یافته ها نشان داد تاثیرات آموزش دانش آموز فکور با مفاهیم ابتدایی پژوهش دانش آموزان نگاهی عمیق تر نسبت به درس و همچنین گروه گواه نشان داد، بکار گیری تجربیات موفق معلم پژوهنده برای دانش آموزان در عصر حاضر از ضروریات مستقل و دانش آموز با ادراک و عمیق و سازنده می باشد.

**واژگان کلیدی:** درس پژوهی، معلم پژوهنده، دانش آموز پژوهنده، پژوهش

تمامی حقوق نشر برای فصلنامه رویکردی نو در علوم تربیتی محفوظ است.

### مقدمه

دانش آموز، معلم، مدرسه، خانواده و محتوا مهمترین عناصر برنامه درسی ملی هستند. به عنوان مثال تعریف ما از دانش آموز در سند تحول با تعریف در صحنه عمل فاصله دارد. در عمل مشاهده می کنیم که دانش آموز شخصیتی منفعل است که منتظر می ماند تا برای او برنامه ریزی کنند. معلم باید به او درس بدهد و تابع تصمیمات است.

لازم به توزیع است از جمله مفاهیم مورد استفاده در برنامه درسی دانش آموز پژوهنده که ما در این پژوهش با اتخاذ از دانش آموزان فکور و شایسته بکار گرفته ایم و وراحل آموزش سطح ابتدایی مهارت های معلم پژوهنده به دانش آموزان پژوهنده منتقل می کند. این رویکرد نه تنها غیر فعال و غیر پویا است بلکه دانش آموز متکی به معلم بار میاید. در مسایل فعلی و شیوع کرونا نیازمند آن هستیم تا به این وضعیت به عنوان یک

خود را بهبود بخشند [۲]. در ایران مفهوم درس پژوهی اولین بار توسط آرنی [۱] با عنوان مطالعه درس یا پژوهش مشارکتی معلمان در کلاس درس معرفی شد و از آن زمان هرچند جسته و گریخته درس پژوهی انجام می شد ولی از سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ با تأکید وزارت آموزش و پرورش بر انجام درس پژوهی و قرار گرفتن آن در برنامه های اصلی مدارس، درس پژوهی یا همان پژوهش مشارکتی معلمان در تدریس و فعالیتهای یادگیری که یکی از مهم ترین ابزارهای توسعه حرفه ای به شمار میروند، پردازد؛ و در آخر تلاش دارد با طراحی عملی یک فعالیت یادگیری با روش حل مسئله گامی در جهت تربیت معلم فکور بردارد.

درس پژوهی یکی از اشکال توسعه حرفه ای معلمان است. در طی این فرآیند معلمانی که برای تدریس یک واحد یادگیری یکسان برنامه دارند، دور هم جمع میشوند. معلمان به صورت مشارکتی ارائه درسی را طراحی، توسعه، و یا اصلاح می کنند و بعد از ارزشیابی میدانی و مشاهده تدریس به ایجاد تغییرات و جمع آوری داده به منظور مطالعه تأثیر آن بر یادگیری دانش آموزان می پردازند به عبارت دیگر درس پژوهی همان پژوهش مشارکتی معلمان در تدریس است. درس نامه آموزشی دانشگاه فرهنگیان درس پژوهی را اینگونه توضیح میدهد: معلمان به صورت کار گروهی شیوه مناسب تدریس است.

بعد از تدریس، اعضای گروه به نقد و بررسی تدریس پرداخته و طرح درس مورد بازنگری قرار می گیرد. سپس یکی دیگر از معلمان، تدریس همان درس را بر عهده می گیرد و این کار تا زمانی که همه اعضای گروه از موفقیت طرح درس مطمئن شوند، ادامه می یابد.

هوکر<sup>۲</sup> (۲۰۱۰) نیز به همین گونه درس پژوهی را توضیح می دهد. او بهترین و کامل ترین مثال درس پژوهی را در کشور ژاپن و چین میبندد که منجر به پیشرفت تحصیلی دانش آموزان آن کشورها شده است و اعتقاد دارد سایر کشورها همانند آمریکا، کانادا، استرالیا، و اروپا نیز در این مسیر گام بر میدارند.

درس نامه آموزشی فرهنگیان و هوکر (۲۰۱۰) فواید درس پژوهی را اینگونه خلاصه می کنند. درس پژوهی مدل ژاپنی پژوهش مشارکتی معلمان در مدرسه و کلاس درس برای بهسازی مستمر آموزش، غنی سازی نتایج یادگیری و پرورش حرفه ای معلمان است. این پژوهش، پژوهشی است که بر چرخه یادگیری گروهی، کیفی، مشارکتی و مداوم کارگزاران آموزشی شامل تبیین مساله، طراحی، عمل، بازاندیشی و بازبینی یافته های استوار است. در این روش، معلمان در ابتدا مسائل آموزشی مدرسه را از طریق آسیب شناسی بالینی بررسی کرده و سوالات پژوهش در کلاس درس را تین نمودند سپس طرحی برای

فرصت نگاه کنیم، ما در سیستم آموزش کشور در مورد معلم پژوهنده بسیار تحقیقات انجام شده اما زمانی که دسترسی به فردی که هدایت تحصیلی را برای دانش آموزان میسر مینماید، نباشد با تهدید نظام آموزش مواجه میشویم، امروزه آموزش بر خط از طرف معلم به فراگیران دیکته میشود این رویکرد همان روش سنتی گذشته در قالب مجازی، اینجا است تا با تغییرات امکانات مطالب و شیوه آموزش نیز تغییراتی نماید، در این پژوهش بصورت بنیادی سعی داریم دانش آموز پژوهنده را معرفی کنیم و نظام آموزشی از بهره های پژوهش کنونی در سیستم آموزش استفاده نماید. با اهمیت نبوغ و نوآوری داشتن دانش آموز امروز شاهد بهبود سرمایه های اجتماعی برای نسل آینده خواهیم داشت، در این پژوهش برای آشنایی دانش آموزان با پژوهش و کاوشگری در دروس درس پژوهی در پایه سوم به صورت موردی اجرا شد و بهبود نوآوری و ادراک عمیق در دانش آموزان باشیم.

### هدف پژوهش:

تأثیر مسولیت درس پژوهی در اول علوم تجربی در پایه سوم مقطع ابتدایی با رویکردی دانش آموز پژوهنده

### ادبیات پژوهش

در تعریف درس پژوهی آمده است: یک چرخه پژوهش مبتنی بر مشارکت معلمان در فضای آموزشی است. سر کار آرنی، ۱۳۹۴ [۱]، ساکی، ۱۳۹۲ [۲] و حبیب زاده، ۱۳۹۲ [۳] که باعث کاهش فاصله بین پژوهش و عمل میشود. این روش از مفروضات رویکرد معلم پژوهنده بهره می گیرد و نقش معلم را به عنوان کارگزاری فکور در فرآیند تدریس و تولید دانش بومی برجسته می سازد [۲]. کارگزاران آموزشی درس پژوهی را مدلی برای بهسازی آموزش دانسته [۴] و پژوهشگران آموزشی آن را به عنوان الگوی پرورش حرفه ای معلمان اشاعه میدهند [۵].

گورمن، مارک و نیکولا<sup>۱</sup> (۲۰۱۰) بیان داشتند درس پژوهی یک چرخه پژوهشگری درباره یادگیری دانش آموزان است که به منظور ارتقای یادگیری دانش آموز پژوهنده و منتقد فکور و بهبود آموزش و پرورش اجرا میشود. در مجموع به صورت مختصر و مانع می توان گفت درس پژوهی یک فعالیت علمی برای معلمانی است که تلاش می کنند توسعه دهند تا از این طریق تجارب خود را غنی کرده و بهترین آن را به اشتراک بگذارند. در ابداع و به کارگیری روش درس پژوهی، ژاپنی ها پیشتاز بودند [۵] آن ها کلید تغییر و تحول در نظام آموزشی خود را در آموزش مداوم حرفه ای معلم در درون کلاس و مدرسه زدند و معتقدند از طریق درس پژوهی می توان ند سبک تدریس

عرفانی و همکاران (۱۳۹۵) [۶] در مقاله ای با عنوان و اثربخشی دوره های آموزش درس پژوهی بر دانش و مهارت تدریس معلمان دوره ابتدایی، به این نتیجه دست یافتند که کاربرد نظریه های یادگیری، فرصت های یادگیری و نگرش به کاربرد ارزشیابی در استفاده از وسایل آموزشی، انگیزه های کاری و مدیریت کلاس درس در معلمان درس پژوهی بیشتر از معلمان عادی است.

مصطفی نژاد و همکاران (۱۳۹۵) [۷]، تاثیر استفاده از درس پژوهی به عنوان نمونه ای از پژوهش مشارکتی در کلاس درس پرانگیزه تدریس و خودکارآمدی معلمان تربیت بدنی بررسی کرده است. نتایج نشان داده که درس پژوهی الگوی مطلوب در ایجاد انگیزه تدریس و خودکارآمدی معلمان است.

حبیب زاده (۱۳۹۳) [۳] با روش آزمایشی اثربخشی درس پژوهی بر خود کار آمدی تصویری معلمان را مطالعه کرده و در یافته است که درس پژوهی موجب تقویت خودکار آمدی تصویری معلمان در عوامل مدیریت کلاس درس، فعال کردن دانش آموزان استفاده از راهبردهای آموزشی می شود.

حوربازاد (۱۳۸۹) [۸] در پژوهشی با عنوان بررسی تاثیر درس پژوهی خلاقیت - محور بر توسعه ی توانمندی های حرفه ای معلمان و یادگیری رفتار خلاق معلمان و دانش آموزان در مدارس ابتدای ی مناطق نوزده گانه شهر تهران داده شده است که با استفاده از آزمون خلاقیت در دو مرحله پیش آزمون و پس آزمون، امتیازات معلمان و دانش آموزان علوم تجربی نسبت به گروه گواه.....یکی از دغدغه های سیاست گزاران آموزشی و مجریان برنامه های درسی، پژوهش مشارکتی در کلاس درس و مدرسه است. درس پژوهی روشی برای اصلاح شیوه آموزش و الگوی عملی برای بازبینی مداوم الگوهای ذهنی و باز اندیشی مشارکتی عمل کارگزاران آموزشی است. پژوهش حاضر با هدف ارتقاء کیفیت آموزش خاصیت - توزیع پذیری و یادگیری معنادار با استفاده از روش تدریس پیش سازمان دهنده پایه سوم انجام شد. شود. این پژوهش های گوناگون، درس پژوهی را رویکردی برای رشد، بهبود و بهسازی حرفه ای معلمان برشمرده اند. به عبارت دیگر، درس پژوهی بر افزایش مهارتها و توسعه دانش معلمان، تأثیر داشته و باعث تغییر مثبت در باورها و تفکرات آنها شده است. درس پژوهی با تأثیر بر ابعاد توسعه حرفه ای معلم (طرح ریزی و برنامه ریزی آموزشی، ایجاد و حفظ جو یادگیری، سنجش و برقراری ارتباط با دیگران و ارزیابی آموزش و یادگیری) می تواند با ایجاد مشارکت گروهی و کار تیمی در فرآیند یاددهی، بستری مناسب برای پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و کیفیت بخشی به ارزیابی و بازخورد نتایج و برون داد آموزش معلمان باشد. از آنجا که هدف نهایی آموزش و پرورش،

انجام پژوهش مشارکتی در آموزش پیشنهاد می کند و آنگاه آن را به اجرا گذارده و سپس به ارزیابی و بازبینی فرایند عمل می پردازند. این فرایند یادگیری از یکدیگر را به صورت مشارکتی سازماندهی می کند و در عمل ظرفیت مدارس را برای گسترش یادگیری سازمانی، تولید و به کارگیری دانش حرفه ای در مدارس و گسترش ظرفیت تغییر خود پایدار را افزایش می دهد. از این طریق مدرسه به سازمان یادگیرنده تبدیل می شود، یعنی مکانی که محل رشد مدیر، معلم، دانش آموز و اولیای آنها است [۴].

در تحقیقی که توسط استیگلر و هیبرت<sup>۳</sup> با عنوان شکاف آموزشی انجام شده است، به این نتیجه رسیدند که عامل اصلی موفقیت ژاپنی ها استفاده از روش درس پژوهی در توسعه ی حرفه ای معلمان است. نتایج استیگلر و هیبرت، نقطه عطفی برای شروع جریان آموزشی وسیعی در آمریکا محسوب می شود که بر درس پژوهی استوار است. به سرعت و در طول چهار سال، ۳۳۵ مدرسه می کنند، تمرکز بر یادگیری دانش آموزان، مشارکت، معلمان از یکدیگر می آموزند. مشاهده فعال و عمیق ۴. افزایش دقت و کیفیت ۵. اندیشیدن و بازاندیشی ۶. بهبود روش های تدریس ۷. بهبود شیوه مدیریت مدرسه ۸. افزایش انگیزه و علاقه معلمان ۹. تقویت روحیه همکاری و ۱۰. توسعه. در ۳۲ ایالت آمریکا این روش را اجرا کردند و تمرکز اصلی کنفرانس ها و گزارش های مجلات و موضوع پایان نامه ای دانشجویی، بر آن قرار گرفت، می توان گفت نتایج تحقیق استیگلر و همیرت به همان سرعتی که جامعه آموزشی آمریکا را به تکاپو انداخت، در سایر کشورها نیز مبداء تحولاتی شد. پس از آمریکا کشورهای چین، هنگ کنگ آلمان، انگلیس، سنگاپور، استرالیا و مالزی نیز به انجام پژوهش هایی در این زمینه پرداختند. استیگلر که برای اولین بار واژه درس پژوهی را به آمریکایی ها شاید به جهانیان معرفی کرد، بیان می کند که نخستین بار پوشیدا او را با درس پژوهی آشنا کرد. پایان نامه دکوری پوشیدا، به بررسی گروه های درس پژوهی در مدرسه ابتدایی تا در هیرووشیما پرداخته است. وی در کار خود به مدل پژوهی اشاره می کند [۵]. پس از آن پوشیدا<sup>۴</sup> با همکاری فرناندز<sup>۵</sup>، یکی از دانشجویان استیگلر به همکاری های زیادی در زمینه درس پژوهی پرداختند. کتابی که آنها در سال ۲۰۰۴ منتشر کردند، شاید یکی از برجسته ترین ها در مورد درس پژوهی باشد یافته های سر کار آرائی [۴] (۲۰۰۲)، نشان می دهد که درس پژوهی به گسترش فرهنگ یادگیری در مدارس می رساند و محیطی را فراهم می سازد تا معلمان از یکدیگر بیاموزند، دانش حرفه ای خود را ارتقا دهنده در رفتار خود باز اندیشی کنند [۴].

جلسه مجموعاً ۱۶ ساعت انجام شد و تحلیل این روند با آزمون تی جفت شده و پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل انجام شد.

### یافته ها

با توجه به هدفی که در مقدمه بیان شد و آموزش های برای بخش گروه کنترل صورت گرفت تاثیر مسولیت درس پژوهی در اول علوم تجربی در پایه سوم مقطع ابتدایی با رویکردی دانش آموز پژوهنده در آزمون جدول ۱ قابل بررسی می باشد:

در این قسمت با اثر درس پژوهی در درس اول علوم تجربی با رویکرد دانش آموز پژوهنده بررسی شد و دانش آموزان پژوهنده در گروه کنترل با پیش آزمون و پس آزمون تی جفت شده مورد ارزیابی قرار گرفت:

تربیت افرادی متعهد، خلاق و حقیقت جوست، بنابراین استفاده از روشهای نوینی چون درس پژوهی می تواند مجریان تعلیم و تربیت را در نیل به این مهم یاری نماید.

### روش پژوهش

این پژوهش شبه آزمایشی بصورت موردی انتخاب شده است. جامعه آماری ۶۰ نفر از دانش آموزان پایه سومی مدرسه عشایری ایمر ملاساری شهرستان گنبد کاووس انتخاب شد. برای انجام این پژوهش دو گروه ۳۰ نفری گروهی در غالب گواه و گروهی در گروه کنترل بدون تاثیر گذاری و کنترل عوامل مداخله کننده صورت پذیرت، در این تحقیق درس اول علوم تجربی پایه سوم ابتدایی که با هدف اشنایی اولیه دانش آموزان با مساله تحقیق و ابزار گردآوری داده ها اشنا ساختیم در آموزش با جلسات بیشتر برای گروه کنترل تمام جوانب پژوهش در درس و درک مفاهیم از زاویه های مختلف آموزش داده شد جلسات آموزش با ۸

جدول ۱: پیش آزمون و پس آزمون

منبع	مجموع مجزورها	درجه آزادی	میانگین مجزورها	F
گروه	۳۲/۰۰	۱	۳۲/۰۰	۵/۰۰
کنترل	۷۲/۰۰	۱	۷۲/۰۰	۱۶/۰۰
خطا	۱۹۸/۰۰	۳۵	۵/۰۰۰	
کل	۳۱۵/۰۰۰	۳۸		

غیررسمی معلمان را به دانش حرفه ای تبدیل کند که همگانی، قابل مشارکت، و دقیق و قابل تأیید است. از طرفی، درس پژوهی نیازمند معلمانی با تفکر سیستماتیک و همراه با تفکر انتقادی است. نقد و بررسی گام به گام فرآیند مراحل اجرای تدریس و بازنگری آن با دیدی انتقادی و دگرگونی نحوه تفکر مشارکت کنندگان همراه است. چند سالی است که اجرای شیوه درس پژوهی در بسیاری از مدارس ایران به ویژه در مقطع ابتدایی، روندی رو به رشد و پیشرفت داشته است؛ اما هنوز هم بسیاری از معلمان با فرآیند و چگونگی تدریس این شیوه و اهمیت ویژه آن در رشد دانش و ارتقای مهارتهای فکری آشنای ی چندانی ندارند. پژوهشگر باتأثیر تدریس درس پژوهی بر توسعه حرفه ای و تفکر انتقادی آموزگاران نگاهی به نظام تربیتی و مطالعه عناصر و مؤلفه های گوناگون آن، شاخص ترین و ممتاز ترین مؤلفه آن، معلم است که بنیانی برای رویارویی با چالشها مانند قابلیت خلق روش های تازه " آنگونه که تولستوی می گوید و بحرانهای حال و آینده نظام آموزشی " محسوب میشود. در کلام مهرمحمدی (۱۳۷۹) در این صورت است که در

نتایج نشان می دهد اثر عامل بلوک از نظر آماری معنادار بوده است به بیان دیگر نمرات عامل بلوک، نمره های پس آزمون را تحت تاثیر قرار داده است. برای آزمون اثر گروه یا مداخله بر متغیر وابسته باید اثر عامل بلوک به عنوان عامل تعدیل کننده زوده شود به منظور بررسی هدف پژوهش مبنی بر اینکه تاثیر مسولیت درس پژوهی در اول علوم تجربی در پایه سوم مقطع ابتدایی با رویکردی دانش آموز پژوهنده با توجه به اطلاعات مندرج در جدول (۱) چون  $F=1$  و  $P$  کوچکتر از  $0.01$  بنابراین تاثیرات تایید می گردد.

### بحث و نتیجه گیری

در این پژوهش بنا داشتیم تا در کنار آموزش های معلمان فکور و پژوهنده تاکید اساسی بر بحث دانش آموز پژوهنده داشته باشیم، بنابر آنچه بیان شد می توان تدریس به شیوه درس پژوهی را شیوه ای از پژوهش در عمل مشارکتی و جمعی تعریف کرد که به تولید دانش حرفه ای می انجامد و تفکر سیستمی و انتقادی را ترویج می دهد. درس پژوهی می تواند دانش



صاحب نظران آموزش و پرورش با برگزاری دوره های در مدرسه با ساعات جدا برای دانش آموزان متقاضی و ترویج شیوه های نوین تدریس مشارکتی و روشهای آموزش در عمل، همچون درس پژوهی به توانمندسازی، تولید و بهبود دانش حرفه ای، تبادل افکار و ایده ها، تقویت مهارتهای فکری معلمان - دانش آموز پژوهنده با مطالعه و آشنایی با الگوهای نوین آموزشی و با همکاری و همیاری یکدیگر به کاوش در مسائل مرتبط با فرآیند یاددهی یادگیری پرداخته و به بهبود و ارتقای سطح مهارتهای فکری و ارتقای کیفیت آموزش و اثربخشی بهینه فرآیند یاددهی یادگیری همت گمارند.

#### واژه نامه

1 Gorman, Mark and Nicola	گورمن، مارک و نیکولا
2. Hooker	هوکر
3. Stigler and Hibbert	استیگلر و هیبرت
4. Pushida	پوشیدا
5. Fernandez	فرناندز
6. Tolstoy	تولستوی

#### فهرست منابع

- [1] Sarkar Arani MR. Research: A Global Idea for Improving Education and Enriching Learning. Tehran: Meraat. 2015.[Persian]
- [2] Saki R, Rezaei M. Action Research: A Strategy for Improving Education and Teaching, (2003) What and Why. 2003.
- [3] Habibzadeh A. The effectiveness of research on teachers' imaginary self-efficacy. Journal of Psychological Achievements, 2014; 168: 21-145.
- [4] Sarkararani MR. The culture of education in Japan, Roozgar Publishing, Tehran. 2002.
- [5] Khakbaz AS, Fadaei MR, Moosapour N. The effect of study on the professional development of mathematics teachers, Quarterly Journal of Education, 2008; 124-146, 94
- [6] Erfani N, Shabbiri SM, Sahabat Anvar S, Mashayekhipour M. The effectiveness of study courses on the knowledge and teaching skills of primary school teachers, research in curriculum planning, 2016;1.
- [7] Mustafa Nejad C, Savareh O, Khakzad F, Akbarzadeh Z. The effect of study on the motivation of teaching and self-efficacy of physical education teachers in Piranshahr, Journal of Sports Management, 2016; 30: 151-168

سایه بررسی روش های توسعه حرفه ای معلم و پرداختن به نقش سازنده معلم فکور - نقشی که به مراتب بسیار فراتر از نقش منتقل کننده مفاهیم و مطالب علمی به فراگیران می باشد و میتوان در یان همسویی دانش آموزانی پژوهنده از همجواری معلمان فکور بار آورد و پرورش داد. از هر منظر و با هر رویکردی که به مقوله توسعه جامعه در ابعاد گوناگون آن بنگریم، "زنجیرهای" از عوامل و عناصر را می توان متصور شد که لاجرم در مرکزی ترین حلقه های آن، نظام آموزشی دیده می شود و معلمان نقش اصلی در اتخاذ تصمیمات، تداوم برنامه ریزی و به ثمر نشاندن فعالیت ها را به نحو شایسته عهده دار می باشند. از این رو معلمان بایستی دائماً با اطلاعات جدید و رویکردهای توسعه محور در ارتباط باشند تا به بازنمای تمام و کمال خصوصیات و کیفیتهای مطلوب هر نظام آموزشی تبدیل شوند. حرفه ای معلم به رویکرد تربیت معلم فکور که از دانشگاه فرهنگیان نشأت گرفته، معلمان با اجرای درس پژوهی که همان تمرین مشارکتی معلمان در امر تدریس می باشد و طراحی فعالیتهای یادگیری، تلاشهای گسترده ای برای یافتن راه حل های مناسب تدریس برداشته اند. مقاله حاضر جستاری است در راستای شناخت الگوهای توسعه حرفه ای معلمان، توسعه حرفه ای و یادگیری اثربخش، درس پژوهی ژاپنی، تبیین یادگیری و رویکردهای آن، و طراحی فعالیتهای یادگیری که معلمان برای توسعه حرفه ای به آنها نیازمند هستند. در واقع معلم پژوهنده به دنبال تغییر و بهبود فرآیند یادگیری یاددهی است، به گونه ای که عملاً این بهبود را ملاحظه و مشاهده کند و آموزش و پرورش نیز آن را تجربه نماید. نگاهی اجمالی به اجرای برنامه معلم پژوهنده می تواند تصویری از رشد و توسعه آن را در وزارت آموزش و پرورش نشان دهد.

فاصله بسیار است ضروری است برای تقویت برنامه دانش آموز پژوهنده در عمل در تمام دروس در ابعاد فکری، اجرایی، ساختاری منابع و اسناد علمی بیشتری تولید شود و در جلب نظر معلمان به برنامه معلم پژوهنده بیشتر از پیش حساسیت ایجاد گردد. انتظار می رود از طریق اجرای درست برنامه معلم پژوهنده و دانش آموز پژوهنده هر ساله بر رونق علم میان مدیران و معلمان افزوده شود. در راستای پویایی این برنامه باید پژوهشهای متعدد انجام و به صورت جدی این برنامه ریزی آسیب شناسی شود و در جهت شناخت و رفع موانع و کاستی ها اقدامات لازم صورت گیرد.

با توجه به تأثیر معنادار شیوه درس پژوهی بر افزایش و تقویت مهارتهای تفکر انتقادی؛ ارتقا آموزش دانش آموزان پژوهنده در راستای تحقق این یافته ها پیشنهاد می گردد - کارشناسان و

teachers and students, Quarterly Journal of Counseling Culture, 2010; (1):975-92

[8] Horizad B. Investigating the effect of creativity-oriented research on the development of professional competencies and learning the creative behavior of

